

stand. Det interesserer mig, at det ærede Medlem for Viborg har draget dette Standpunkt frem. Jeg sympatiserer dermed, men jeg har med Villie ikke her endelig paapeget, i hvilken Retning jeg mener, vi skulle komme Trangen til Privatundervisning i Møde. Dette Spørgsmaal vil jeg helst have overladt til Udvalgets mere rolige Drøftelse. Vejen og Midlerne finde vi nok, naar vi blot ere enige om det, som er Hovedsagen, at vi ville ikke den tvungne, obligatoriske, offentlige Skole. Vi ville være med til at indrette en offentlig Skole, der staar parat for dem, som ville søge den, vel udstyret med Læremidler og med Lærere, der have en forsvarlig Uddannelse og ere vel lønnede eller i hvert Fald rimeligt lønnede. Men vi ville mere. Vi ville ved Siden af aabne Mulighed for, at alle de Hjem, der ikke føle sig tilfredse med den offentlige Skoles Undervisning, skulle kunne faa Midler i Hænde til at sørge for deres Børns Undervisning. Ere vi enige om det, blive vi nok enige om, hvilken Vej vi skulle gaa, og hvilke Midler vi skulle benytte.

Det ærede Medlem for Kallerup beklagede, at jeg i Forbindelse med det ærede Medlem for Sorø (Poul Christensen) havde talt om Ting, der vare ude af Verden. Det ærede Medlem sagde, at Spørgsmaalet om Trækruderne var ude af Verden. Det er ikke ganske rigtigt. Det er i Henhold til Loven af 1904 ude af Verden i alle de Tilfælde, hvor man har faaet indført en ny Kirkebetjent, der hedder „Ringeren“, og det er ogsaa afskaffet alle andre Steder, hvor Lærerne begære det — men paa Betingelse af, at der afkortes Lærerne noget paa deres Løn. Følgen heraf er, at det ikke er afskaffet alle Vegne. Men vi staa overfor Spørgsmaalet om dets endelige Afskaffelse. Og da den Bestemmelse, som findes i Loven af 1904, er ført ind i Lovforslaget, staa det Spørgsmaal aabent til fri Behandling og Forhandling (Jensen-Knudstrup: Og Trækruderne med). Og Trækruderne med, ja. Derfor er det, at jeg har nævnt dette Spørgsmaal i den Forbindelse, idet jeg har ment, at det var for smaa Spørgsmaal, man tog frem fra Lærernes Side. Det var for smaat at opholde sig derved.

Den højtærede Minister maa noget have misforstaaet mig, naar han, idet han kritiserede mit Standpunkt overfor Spørgsmaalet om, hvem der skal betale de forøgede Udgifter til Lærerlønninger, mente, at jeg kun har udtalt mig derom og argumenteret, som jeg gjorde, fordi det var

mere behageligt for Skatteyderne at slippe for forøgede Kommunalbyrder. Nej, det er ikke „kun“ derfor, at jeg har udtalt mig for, at Byrderne kastedes fra Kommunerne over paa Statskassen. Den højtærede Minister maa huske paa, at Statskassen jo har Indtægter, ja, sin allerstørste Indtægt fra helt andre Kilder end de, hvorfra Kommunerne hente deres Indtægter. Naar jeg har argumenteret for, at Staten burde bære den ved dette Lovforslags Vedtagelse fremkommende Forøgelse af Udgifterne, og at Kommunerne kun skulde beholde de Byrder til Grundløn, som de nu en Gang have ifølge de bestaaende Love, er det, fordi jeg er af den Overbevisning, at jo større Byrder, man lægger paa Kommunerne og derigennem paa Skatteyderne, des vanskeligere bliver det for Skatteyderne at benytte den Frihed, som Loven hjemler dem til at lade deres Børn undervise privat, hvis de føle, at de bør gøre det. Det er i øvrigt ogsaa af Hensyn til Kommunerne, for de ere jo overbebyrdede, baade Bykommuner og Sognekommuner, men det er fortrinsvis af Hensyn til Hjemmene og de mindre bemidlede ude i Landet, at jeg ikke ønsker, at der skal afkræves Skat til det offentlige Skolevæsen udover det, som den nuværende Lovgivning hjemler. Men ogsaa det Spørgsmaal vil jo blive Genstand for nærmere Overvejelse i det Udvalg, der vil blive nedsat om denne Sag, og jeg anbefaler fremdes denne Side af Sagen og hele Lovforslaget til velvillig Behandling i det kommende Udvalg.

Formanden: Jeg skal her afbryde Forhandlingerne for i Dag.

Det næste Møde holdes i Morgen Kl. 1 med Dagsorden:

1) *Fortsættelse af anden Behandling af:*

Forslag til Lov om Lønninger for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen.

2) *Første Behandling af:*

Forslag til Lov om Lønninger for Rektorerne og Lærerne ved Statens højere Almenskoler samt ved Sorø Skole og Opdragelsesanstalt.

3) *Første Behandling af:*

Forslag til Lov om Ændring i Lov af 23. Maj 1902 om Statstilskud til Folkehøjskoler og Landbrugsskoler.